

Univerzita Hradec Králové
Pedagogická fakulta

Bakalářská práce

2015

Lenka Borůvková

Univerzita Hradec Králové

Pedagogická fakulta

Katedra slavistiky

Porovnání metod ve výuce ruského jazyka na středních školách na Náchodsku

Bakalářská práce

Autor: Lenka Borůvková
Studijní program: B7507 - Specializace v pedagogice
Studijní obor: Ruský jazyk se zaměřením na vzdělávání
Společenské vědy se zaměřením na vzdělávání
Vedoucí práce: Mgr. Miroslav Půža, PhD.

Zadání bakalářské práce

Autor:	Lenka Borůvková
Studium:	P12516
Studijní program:	B7507 Specializace v pedagogice
Studijní obor:	Společenské vědy se zaměřením na vzdělávání, Ruský jazyk se zaměřením na vzdělávání
Název závěrečné práce:	Porovnání metod ve výuce ruského jazyka na středních školách na Náchodsku
Název bakalářské práce AJ:	A Comparison of Methods in Russian Language Teaching at Chosen High Schools in Náchod Region

Cíl, metody, literatura, předpoklady:

V teoretické části bakalářské práce se student zaměří na metodické přístupy vyučování ruského jazyka v českých školách. V praktické části se zaměří na porovnání metod ve výuce ruského jazyka na středních školách. Student zhodnotí stav výuky na gymnáziích a středních školách, které vyučují ruský jazyk. Porovnání výuky bude probíhat na Náchodsku. Součástí práce bude dotazník, zjišťující spokojenost žáků s průběhem vyučovací hodiny ruského jazyka.

Anotace:

V teoretické části bakalářské práce se student zaměří na metodické přístupy vyučování ruského jazyka v českých školách. V praktické části se zaměří na porovnání metod ve výuce ruského jazyka na středních školách. Student zhodnotí stav výuky na gymnáziích a středních školách, které vyučují ruský jazyk. Porovnání výuky bude probíhat na Náchodsku. Součástí práce bude dotazník, zjišťující spokojenost žáků s průběhem vyučovací hodiny ruského jazyka.

Garantující pracoviště:	Katedra slavistiky, Pedagogická fakulta
Vedoucí práce:	Mgr. Miroslav Půža, Ph.D.
Oponent:	Mgr. Petr Kotyza
Datum zadání závěrečné práce:	4. 3. 2013

Prohlášení

Prohlašuji, že jsem tuto bakalářskou práci vypracovala (pod vedením vedoucího bakalářské práce) samostatně a uvedla jsem všechny použité prameny a literaturu.

V Hradci Králové dne 18. 5. 2015

.....

Poděkování

Tímto bych ráda poděkovala všem, kteří mi pomáhali při tvorbě mé bakalářské práce. Zejména vedoucímu práce Mgr. Miroslavovi Půžovi, PhD. za pomoc, odborné rady a poskytnuté informace a za čas, který mi věnoval.

Anotace

BORŮVKOVÁ, Lenka. *Porovnání metod ve výuce ruského jazyka na středních školách na Náchodsku*. Hradec Králové: Pedagogická fakulta Univerzity Hradec Králové, 2015. 50 s. Bakalářská práce.

V teoretické části bakalářské práce se student zaměří na metodické přístupy vyučování ruského jazyka v českých školách. V praktické části se zaměří na porovnání metod ve výuce ruského jazyka na středních školách. Student zhodnotí stav výuky na gymnáziích a středních školách, které vyučují ruský jazyk. Porovnání výuky bude probíhat na Náchodsku. Součástí práce bude dotazník, zjišťující spokojenost žáků s průběhem vyučovací hodiny ruského jazyka.

Klíčová slova: metody pro výuku cizích jazyků, výukové metody, ruský jazyk

Annotation

BORŮVKOVÁ, Lenka. *A Comparison of Methods in Russian Language Teaching at Chosen High Schools in Náchod Region*. Hradec Králové: Pedagogical Faculty, University of Hradec Králové, 2015, 50 pp. Bachelor Degree Thesis.

In the theoretical part of the bachelor thesis, the student is going to focus on the methodological approaches to teaching Russian language at Czech schools. In the practical part, she focuses on comparison of the methods used in teaching Russian language both at grammar schools and at secondary schools. The comparison of teaching methods is going to take place in Náchod district. A questionnaire investigating the satisfaction of pupils during Russian lessons will be a part of the thesis.

Keywords: methods for foreign language, teaching methods, russian language

OBSAH

1.	ÚVOD	9
I.	TEORETICKÁ ČÁST	10
2.	VÝUKOVÉ METODY	10
3.	KLASICKÉ VÝUKOVÉ METODY	11
3.1	Metody slovní	11
3.2	Metody názorně-demonstrační	14
3.2	Metody dovednostně-praktické	15
4.	AKTIVIZUJÍCÍ VÝUKOVÉ METODY	17
4.1	Metody diskusní	17
4.2	Metody heuristické	17
4.3	Metody situační	18
4.4	Metody inscenační	18
4.5	Didaktické hry	18
5.	KOMPLEXNĚ VÝUKOVÉ METODY	20
5.1	Frontální výuka	20
5.2	Skupinová a kooperativní výuka	20
5.3	Partnerská výuka	21
5.4	Brainstorming	21
5.5	Individuální a individualizovaná výuka, samostatná práce žáků	21
5.6	Učení v životních situacích	22
5.7	Výuka podporovaná počítačem	22
5.8	Otevřené učení	22
6.	METODY PRO VÝUKU CIZÍCH JAZYKŮ	24
6.1	Tradiční výukové metody	24
6.2	Alternativní výukové metody	25
II.	EMPIRICKÁ ČÁST	27
7.	GYMNÁZIUM BROUMOV	27
8.	OBCHODNÍ AKADEMIE NÁCHOD	30
9.	ACADEMIA MERCURII	33
10.	GYMNÁZIUM A STŘEDNÍ ODBORNÁ ŠKOLA JAROMĚŘ	36
11.	JIRÁSKOVO GYMNAZIUM NÁCHOD	39
12.	VÝSLEDKY DOTAZNÍKŮ	41
13.	ZÁVĚR	47
14.	SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY	48
15.	PŘÍLOHY	50

1. ÚVOD

Cílem mé bakalářské práce je porovnání výukových metod ruského jazyka na pěti vybraných středních školách na Náchodsku. Dané téma jsem si zvolila proto, že jsem chtěla zjistit, jaké rozdíly mohou být ve vyučování ruského jazyka na jednotlivých školách. Dále mě zajímalo, jaké vyučovací metody či didaktické pomůcky učitelé používají.

V teoretické části rozdělím a popíšu jednotlivé výukové metody s pomocí dostupné literatury. Při klasifikaci výukových metod vycházím hlavně z literatury od Josefa Maňáka a Vlastimila Švece.

V empirické části bakalářské práce se budu věnovat tomu, jaké vyučovací metody učitelé na daných školách využívají. Při pozorování se také chci zaměřit na to, v jaké míře a jaké druhy didaktických pomůcek v hodinách ruského jazyka používají (typy učebnic, pracovní sešity, interaktivní tabule, obrázky, atd.). Tyto aspekty zjistím pomocí hospitací, které uskutečním na pěti středních školách v okrese Náchod. A to konkrétně na Jiráskově gymnáziu v Náchodě, Obchodní akademii v Náchodě, Academii Mercurii v Náchodě, Gymnáziu a střední odborné škole v Jaroměři a na Gymnáziu v Broumově.

Součástí bakalářské práce je také dotazník pro žáky zjišťující motivaci ke studiu ruského jazyka a spokojenost žáků s výběrem ruského jazyka jako cizího. Dotazník obsahuje celkem šest otázek a je zcela anonymní. Z toho je pět otázek uzavřených s výběrem z několika možností a jedna otevřená. Druhý dotazník je určen vyučujícím. Tento dotazník zjišťuje, jaké metody a jak často je vyučující v hodinách využívají. Oba dotazníky jsou součástí přílohy.

I. TEORETICKÁ ČÁST

2. VÝUKOVÉ METODY

Obecně se dá říci, že metoda je cesta, či postup k určitému cíli. Toto slovo pochází z řeckého *META MODOS*, což znamená cesta směřující k cíli. Výukových metod existuje opravdu velké množství. Některé si jsou velmi blízko a dokonce se i prolínají. Aby byla výuka co nejefektivnější, je důležité, aby fungovala vzájemná spolupráce mezi učitelem a žáky.

Výukové metody nelze jednoznačně definovat. Definic existuje velké množství. Například Josef Maňák definuje výukové metody jako „*koordinovaný systém vyučovacích činností učitele a učebních aktivit žáka, který je zaměřen na dosažení učitelem stanovených a žáky akceptovaných výukových cílů*“¹.

Stanislav Vrána říká, že „*metoda je způsob, jak při vyučování naučit látce, tj. vědomostem, dovednostem a návykům*“².

Gustav Adolf Lindner popisuje metodu „*jako cestu, po níž učitel jde se žákem, aby dosáhl vyučovacího cíle*“³.

¹TOMÁŠ, Martin. [online]. [cit. 2014-11-04]. Dostupné z: <http://dielektrika.kvalitne.cz/metody.html>

² MOJŽÍŠEK, Lubomír. *Vyučovací metody*. 3. upravené vydání. Praha: Státní pedagogické nakladatelství, 1988, s. 10.

³ MOJŽÍŠEK, Lubomír. *Vyučovací metody*. 3. upravené vydání. Praha: Státní pedagogické nakladatelství, 1988, s. 9.

3. KLASICKÉ VÝUKOVÉ METODY

3.1 Metody slovní

Metody slovní patří k důležitým pedagogickým postupům, které sahají až daleko do historie. Tyto metody se dělí na monologické a dialogické. Mezi metody monologické patří vyprávění, vysvětlování, přednáška a práce s textem. Do dialogických metod se řadí rozhovor a dialog.

Tato metoda je ve vyučování velmi důležitá a je zastoupena v každé hodině. Vyučující totiž mluveným slovem doplňuje i ostatní metody.

Slovní metody jsou založeny na vnímání a pochopení řeči posluchači. Ti si touto metodou osvojují nové poznání. Pro žáky je slovní metoda náročný proces. Aby pro žáky bylo co nejjednodušší vyučujícímu porozumět, měla by jeho řeč být vždy srozumitelná, jasná a dostatečně výrazná. Velmi důležité také je, aby pečlivě vyslovoval, měl správný přízvuk, rytmus, tempo a aby využíval pauzy mezi slovy a větami.

METODY MONOLOGICKÉ

V metodách monologických jde o jednostranné předávání informací a jednotlivé formy se zde velmi často vzájemně prolínají. Předávání informací nemusí být jen ze strany vyučujícího k žákovi, ale i naopak, kdy žák předává informace ostatním, například formou referátu.

Vyprávění

Vyprávění by mělo zajišťovat zpestření výuky, žáci se tím uvolní od dlouhodobého soustředění při hodině. Pokud vyučující něco vypráví svým žákům, nikdy by to neměl číst z papíru či počítače. Pro větší poutavost je dobré do vyprávění vmísit vlastní zážitky, používat podpůrné materiály, obrázky, či fotky. Dobrý vypravěč by také neměl zapomenout na práci s hlasem a na řeč těla. To znamená, že by se měl snažit používat mimiku, gestikulaci, intonaci pauzy, atd. Při vyprávění se také může rozvíjet fantazie a představivost.

Vysvětlování

Vysvětlování je považováno za univerzální metodu, protože lze použít téměř v každé vyučovací hodině. Při užití této metody je vhodné vysvětlovat látku od konkrétního k abstraktnímu, od známého k neznámému a od jednoduchého ke složitějšímu. Při práci s náročnějším učivem, by měl vyučující daný problém vysvětlovat postupně, po krocích a stále by se měl ujišťovat, zda se žáci orientují a vše chápou. Proto by také měl být neustále v kontaktu se svými žáky a to tak, že jim v průběhu svého vysvětlování pokládá otázky na dané téma. Žáci by si měli být schopni dělat vlastní poznámky. Aby to pro ně bylo jednodušší, je dobré, pokud pedagog důležité věci a nové pojmy píše na tabuli. Vyučující by nikdy neměl při vysvětlování žáky zahlcovat velkým množstvím informací a neměl by používat mnoho cizích slov. Vysvětlování má mnoho společných znaků s popisem, který je někdy považován za samostatnou metodu.

Přednáška

Přednáška je brána jako nejnáročnější forma slovních metod a proto je využívána až u vyšších ročníků, nejčastěji na vysokých školách. Na začátku přednášky by mělo zaznít téma a nástin průběhu přednášky. U této metody je dobré používat pro lepší orientaci a představivost různé obrazové materiály, mapy, prezentace, atd. Při přednášce se doporučuje nesesedět na místě, ale přiměřeně se pohybovat a mít neustálý kontakt s posluchači. Jednou z forem přednášky může být i žákovský referát, při kterém by žák měl spolupracovat s pedagogem. Je vhodné, aby vyučující znal předem obsah referátu a případně mu ho pomohl poupravit.

Práce s textem

Práce s textem patří mezi nejstarší metody. Při práci s textem žáci používají učebnice, učebnicové texty, encyklopedie, odbornou literaturu a v poslední době také hodně využívají při hledání informací například internet. Cílem této metody je, aby se žáci naučili porozumět danému textu a aby dokázali rozlišit, co je podstatou textu. Žák by měl být schopný:

- „vyčlenit a označit v textu (např. podtržením, barevným zvýrazněním) klíčové informace hlavní myšlenky,
- stanovit vztah mezi těmito informacemi (např. pojmy),
- uspořádat klíčové informace podle určitého kritéria,
- vyjádřit uspořádané informace graficky,
- prezentovat obsah textu vlastními slovy,
- zaujmout k hlavním myšlenkám textu vlastní stanovisko,
- zformulovat otázky k textu,
- doplnit text vlastním, hodnotícím komentářem.“⁴

Při práci s textem vyučující používají různé techniky. Žáci mají například za úkol vymyslet vhodný nadpis pro daný text, vyhledat pojmy důležité pro pochopení obsahu textu, odpovědět na zadané otázky, apod.

METODY DIALOGICKÉ

Na rozdíl od metod monologických je v metodách dialogických důležitá vzájemná komunikace mezi pedagogem a žákem, nebo mezi žáky navzájem. Cílem těchto metod je hlavně rozvíjení komunikačních dovedností.

Rozhovor

V rozhovoru se již nejedná o komunikaci jednoho člena, tedy pedagoga nebo žáka, nýbrž o komunikaci dvou a více osob. Tato metoda se snaží žáky povzbudit k aktivitě, nutí je více se soustředit na to, co vyučující říká a vyzývá je ke spolupráci. Vyučující pomocí kladených otázek zjišťuje znalosti žáků a také to, nakolik pochopili probírané učivo. Jednou z nevýhod rozhovoru je, že otázka většinou směřuje pouze k jednomu z žáků a nikoliv k celé třídě najednou. Dobrý pedagog by měl zvládat správně pokládat otázky. Vždy by měl žákům nechat dostatek času na promyšlení odpovědi, nikdy by je neměl zesměšňovat a to ani tehdy, pokud

⁴ MAŇÁK, Josef a Vlastimil ŠVEC. *Výukové metody*. Brno: Paido, 2003, s. 65. ISBN 80-7315-039-5.

nezodpoví otázku zcela podle jeho představ, měl by se snažit oslovovat postupně všechny žáky a ne jen několik jednotlivců, atd.

3.2 Metody názorně-demonstrační

U metod názorně demonstračních jde hlavně o to, aby výuka byla co nejvíce názorná. Cestou k názornosti výuky mohou být videa, laboratorní pokusy, 3D modely, obrázky, apod. Pro žáky je vždy vhodnější, zapojují-li co nejvíce smyslů, aneb jak říká Komenského zlaté pravidlo: *„Proto budiž učitelům zlatým pravidlem, aby všechno bylo předváděno všem smyslům, kolika možno. Totiž věci viditelné zraku, slyšitelné sluchu, vonné čichu, chutnatelné chuti a hmatatelné hmatu; a může-li něco být vnímáno najednou více smysly, budiž to předváděno více smyslům.“*⁵

Předvádění a pozorování

Metoda předvádění se používá k tomu, aby žáci daný jev lépe pochopili a měli lepší představivost. Pozorování téměř vždy předvádění doprovází. Při předvádění je dobré, pokud je doprovázeno slovním komentářem, který poukazuje i na méně viditelné jevy. Předváděcími prvky mohou být například různé přírodniny, modely, preparáty, obrazy, mapy, atlasy, videa, filmy, učebnice, počítač, hudební nástroje, a mnoho dalších. Je dobré, když se u této metody zapojí co nejvíce smyslů. Jedním z nejvíce a nejdéle používaným prvkem je tabule, která se nachází v každé třídě. Při používání tabule, by však měli mít vyučující na paměti, že by na ni měli psát úhledně, nepřepřehňovat ji informacemi, měli by psát spisovně a bez chyb a pokud na tabuli kreslí, tak by to vždy měli kreslit před žáky a se slovním komentářem.

Práce s obrazem

Práce s obrazem se používá pro přiblížení reality žákům. Tato metoda používá nástěnné obrazy, kresby na tabuli, učebnicové ilustrace, počítačové

⁵ MAŇÁK, Josef a Vlastimil ŠVEC. *Výukové metody*. Brno: Paido, 2003, s. 76. ISBN 80-7315-039-5.

prezentace, apod. Aby žáci správně pochopili, co daný jev vystihuje, je dobré tuto metodu doplnit o slovní výklad.

Instruktaž

Instruktaž je brána jako krátkodobé školení, či předvedení určité činnosti. Používá se zejména v praktickém vyučování. To je například při laboratorních cvičeních, v tělesné výchově, při výuce výpočetní techniky, apod. Nejčastější druh instruktaže je slovní, kdy vyučující názorně s patřičným komentářem žákům demonstruje činnost. Může však být i písemná, kdy dostanou v písemné podobě popsáno, co mají udělat. Instruktaž může mít i písemnou podobu, která je doplněna o komentář pedagoga. Žáci obdrží pokyny, které jsou následně vyučujícím komentovány.

3.2 Metody dovednostně-praktické

Metody dovednostně-praktické jsou založeny hlavně na vlastní aktivitě žáků. Žáci se toho nejvíce naučí, pokud si činnost mohou sami vyzkoušet. „*Výzkumy ukazují, že výkonnost paměti úzce souvisí s jednáním neboť z toho, co slyšíme, si pamatujeme jen 20%, z viděného 30%, zatímco 80% nám utkví v paměti z toho, co sami formulujeme, ale paměť uchová dokonce 90% toho, co sami děláme.*“⁶ Tato metoda je také důležitá k tomu, aby si žáci osvojili psychomotorické a motorické dovednosti.

Napodobování

Napodobování vede k rychlejšímu a dokonalejšímu osvojování učiva. Používá se hlavně při hodinách tělesné výchovy, nebo při procvičování výslovnosti ve výuce cizích jazyků. Tato metoda však bývá málokdy řazena mezi výchovně vzdělávací metody.

⁶ MAŇÁK, Josef a Vlastimil ŠVEC. *Výukové metody*. Brno: Paido, 2003, s. 91. ISBN 80-7315-039-5.

Manipulování, laborování

Metoda manipulování se objevuje již v kojeneckém věku, kdy se dítě snaží poznávat okolní svět. Když děti přijdou do školy, manipulování jim pomáhá poznávat prostředí, vybavení a zařízení, ve kterém se nachází, a proto je typická hlavně u dětí mladšího školního věku.

Laborování patří mezi oblíbené metody žáků. Provádějí se zejména ve výuce fyziky a chemie. Při laboratorních pracích si žáci mohou vyzkoušet, nebo se alespoň podívat na různé pokusy. Pokud žáci provádějí pokus, většinou pracují ve skupinkách, což je učí vzájemné spolupráci. Žáci si při laborování utvářejí pracovní návyky a učí se správné organizaci času.

4. AKTIVIZUJÍCÍ VÝUKOVÉ METODY

Aktivizující metody se objevily na začátku 20. století. Cílem je intenzivnější zapojení žáků do výchovně vzdělávacího procesu, jejich větší míra samostatnosti a tvořivosti. Vyučující zde má spíše funkci rádce, či průvodce a žákům má pomáhat, aby dosáhli vytyčeného cíle. Vyučování pomocí těchto metod je pro pedagoga náročnější, než kdyby používali pouze metody klasické. Aktivizující metody se ve větší míře využívají v alternativních školách.

4.1 Metody diskusní

Diskuze je definována jako vzájemná komunikace, či výměna názorů na předem dané téma. Tato metoda je velmi blízká metodě rozhovoru, dochází k zapojení většího počtu žáků. Pokud se využívá diskusní metoda, je důležité, aby ve třídě panovala příznivá atmosféra a žáci byli k názorům druhých tolerantní. Je dobré, pokud vyučující diskuzi začne například tím, že žákům ukáže nějaký obrázek, dá jim přečíst krátký text, či jim pustí krátké video, na které pak budou moci reagovat. Je však důležité, aby pedagog na diskuzi vždy dohlížel a na začátku stanovil jasné téma.

4.2 Metody heuristické

Metody heuristické se v dnešní době velmi rozvíjí, protože okolí od vzdělávací instituce očekává důraz na rozvoj samostatnosti a aktivity žáků. O heuristických metodách se dá říci, že jsou to metody řešení problémů a jejich využití je možné u všech věkových kategorií. Základem metody je, že vyučující žákům dané poznatky přímo neříká, ale jejich úkolem je, aby se na ně snažili přijít sami. Pedagog žákům od samého počátku radí a pomáhá.

Ve škole však nelze používat pouze tuto metodu. Heuristické metody jsou totiž časově velmi náročné a žáci nemohou všechny poznatky objevovat sami.

4.3 Metody situační

Situační metody vznikly ve 20. a 30. letech 20. století, kdy byly nejprve používány v právních disciplínách a ekonomických oborech. Převážně jsou metody situační využívány ve vzdělávání dospělých, kde se mají například naučit správně se rozhodovat ve složitých případech a neobvyklých situacích, apod. Používají se však i na středních a základních školách, kde se pomocí této metody snaží naučit žáky řešit situace z reálného života. Situace, které se snaží na školách řešit, musí být vždy v souladu s cíli výuky.

4.4 Metody inscenační

Inscenační metody se objevovaly již ve starém Římě ke školení právníků a rétorů. Tato metoda mívá různé názvy, jako například situační metoda, hraní rolí, dramatická výchova, interakční hry, apod. U této metody se objevují prvky divadla. Žáci zde mají možnost zažít a ztvárnit různé situace, zážitky či problémy, se kterými se mohou setkat v reálném životě.

Inscenační metoda má 3 varianty: strukturovaná inscenace, nestrukturovaná inscenace a mnohostranné hraní role.

- **Strukturovaná inscenace** – je přesně stanovený scénář, kde by měl každý z žáků mít svou roli
- **Nestrukturovaná inscenace** – scénář zde není přesně daný
- **Mnohostranné hraní role** – složitější typ, kdy se žáci rozdělí do několika skupin, ve kterých si rozdělí role, které se poté snaží ztvárnit.

Po skončení inscenace by mělo následovat zhodnocení, které by nemělo být příliš kritické, mělo by probíhat citlivě a pozitivně.

4.5 Didaktické hry

„Její předností je stimulační náboj, neboť probouzí zájem, zvyšuje angažovanost žáků na prováděných činnostech, podněcuje jejich tvořivost,

spontaneitu, spolupráci i soutěživost, nutí je využívat různých poznatků a dovedností, zapojovat životní zkušenosti.“⁷

Didaktické hry mohou probíhat jak v učebně, tak i v tělocvičně, v přírodě, ve městě, apod. Každá hra má mít svá pravidla, která se žáci učí respektovat. Vyučující by se měl snažit, aby didaktické hry použité ve výuce, obsahovaly výchovně-vzdělávací cíle.

⁷ PRŮCHA, Jan. *Pedagogický slovník*. 3.rozš.a aktual.vyd. Praha: Portál, 2001, s. 49. ISBN 80-7178-579-2.

5. KOMPLEXNĚ VÝUKOVÉ METODY

„V naší koncepci výukových metod se tzv. komplexní metody odlišují od tradičních a aktivizujících metod hlavně tím, že jde o složité metodické útvary, které předpokládají různou, ale vždy ucelenou kombinaci a propojení několika základních prvků didaktického systému, jako jsou metody, organizační formy výuky, didaktické prostředky nebo životní situace, jejichž účinnost a životnost potvrdila praxe.“⁸

Komplexně výukové metody mohou mít různé názvy. Například modely, koncepce, projekty, komplexy, edukační plány, kooperační formy výuky, apod.

5.1 Frontální výuka

Ve frontální výuce má pedagog dominantní postavení a jedná se tu o jednostranné vyučování, kdy vyučující předává žákům nové informace. Žáci jsou při této metodě spíše pasivní a neočekává se u nich aktivita. Díky tomu zvládne vyučující předat žákům v hodině více informací.

5.2 Skupinová a kooperativní výuka

Pro skupinovou, neboli kooperativní výuku je typické rozdělení žáků do skupin, kde mají za úkol společně vyřešit daný problém. Většinou se používá při řešení složitějších úkolů. Při této metodě se předpokládá vzájemná spolupráce žáků ve skupince. Kolik členů by optimálně měla skupinka mít, není jasně dáno, ale většinou se uvádí počet 3 až 5 žáků.

Skupinky, ve kterých mají žáci spolupracovat, mohou být vytvořeny podle různých kritérií. Například podle výkonnosti žáků. Z tohoto kritéria mohou vzniknout buď skupiny homogenní, nebo heterogenní. V homogenních skupinách jsou žáci se stejným prospěchem a v heterogenních s rozdílným. Dále mohou být žáci rozdělení náhodným výběrem, při kterém může být použito například losování.

Žáci mohou ve skupinkách pracovat i pomocí sdíleného cloudového prostředí, jako například Google Apps. V tomto prostředí mohou sdílet dokumenty,

⁸ MAŇÁK, Josef a Vlastimil ŠVEC. *Výukové metody*. Brno: Paido, 2003, s. 131. ISBN 80-7315-039-5.

úkoly, prezentace s ostatními ze skupiny a na daném úkolu mohou společně pracovat. Toto prostředí je také výhodné pro pedagogy, kteří mohou sledovat, jak žáci na daném úkolu pracují.

5.3 Partnerská výuka

Partnerská výuka je založena na krátkodobé spolupráci dvou žáků. Tato metoda je obvykle využívána ve výuce cizích jazyků, kdy žáci mezi sebou konverzují. Je to ale také příležitost ke vzájemné spolupráci, kdy spolu řeší a pomáhají si třeba se složitějšími úkoly, dále si mezi sebou mohou opravovat chyby a domácí úkoly, pracovat spolu u počítače, apod.

5.4 Brainstorming

Brainstorming pochází z angličtiny. Doslovný český překlad je „bouře mozku“. V češtině se můžeme také setkat s označením „burza nápadů“. Pro brainstorming je typická kreativnost a spontánnost. Jde o to, aby žáci vymýšleli co nejvíce nápadů na dané téma. Důležité je, aby se nebáli svůj nápad prezentovat ostatním. Nikdo ve skupině nesmí žádný z nápadů jakkoli kritizovat, či se někomu vysmívat. Ve skupině by měl být zapisovatel (většinou jím je vyučující), který má za úkol jednotlivé nápady zaznamenávat například na tabuli. Tato metoda vede žáky k originalitě a k tomu, aby se nebáli vyjádřit vlastní názor a nápad.

5.5 Individuální a individualizovaná výuka, samostatná práce žáků

Individuální výuka je postavena na samostatné práci žáků., kteří při hodině pracují samostatně s učebnicí, pracovním sešitem, pracovními listy, vytvářejí různé výrobky, apod. Pokud má nějaký z žáků při samostatné práci problém, učitel by se mu měl snažit individuálně pomoci.

5.6 Učení v životních situacích

Cílem učení v životních situacích je propojit školu a život. Žáci by při této metodě měli řešit reálné problémy přímo ze života. V tradičních školách se učení v životních situacích realizuje například pomocí výletů, zájezdů, návštěvami divadla či muzea, apod. Při těchto aktivitách žáci mohou sledovat mnoho věcí z reálného života. Mohou si všimnout chování ostatních cestujících, mohou se naučit orientovat se v jízdách, sledovat ceny jízdného, kvalitu služeb, chování personálu a mnoho dalších.

5.7 Výuka podporovaná počítačem

V dnešní době se používání počítačů ve výuce velmi rozmáhá. Učitelé mohou na počítačích využívat různé programy na procvičování látky, didaktické hry, elektronické učebnice a mnoho dalších programů. Ve výuce se také používá internet, kde se žáci učí samostatně vyhledávat nové informace. Nevýhodou však je, že internet je až přehlcen velkým množstvím informací, což může být ze začátku pro žáky složité poznat, které informace jsou ty nejdůležitější.

Při práci s touto metodou se mění také funkce učitele. Učitel již není tím hlavním a přímým zprostředkovatelem učiva. Již také není tím, kdo s žáky látku opakuje a kontroluje je. S tím mu nyní pomáhá počítač. Na druhou stranu musí více plánovat a připravovat výuku a zvyšuje se zde individuální práce se žáky.

Učitelé také mohou využívat programy, jako například EduBase či Moodle. Tyto programy mohou sloužit jako elektronické kurzy na internetu, kde studenti mohou najít studijní materiály nebo například nahrané prezentace, které učitel použil v hodinách. Kurzy jsou dobré i pro zadávání úkolů nebo také umí automaticky vyhodnocovat testy.

5.8 Otevřené učení

Otevřené učení se realizuje spíše v alternativních školách. Typické pro toto učení je, že žáci s učitelem společně plánují výukové aktivity. Vždy na týden dopředu si společně udělají plán toho, co budou probírat. Otevřené učení klade také důraz na spolupráci s rodinou. Rodiče zde jsou bráni jako partneři školy. Dalším

charakteristickým rysem otevřeného učení je, že učitel žáky nehodnotí pomocí známek, jak je tomu v tradičních školách, ale objevuje se tu ústní hodnocení.

6. METODY PRO VÝUKU CIZÍCH JAZYKŮ

V této bakalářské práci jsou metody pro výuku cizích jazyk rozděleny na tradiční výukové metody a alternativní metody. Tradiční výukové metody jsou ty, které se používají běžně ve školách. Jsou tedy již nějakým způsobem zaběhlé. Alternativní metody vznikly jako kritika metod tradičních. Snaží se žáky učit samostatnosti, a aby byli co nejvíce aktivní. Nejvíce se používají v alternativních školách, ale objevují se i ve školách tradičních, kde se metody tradiční a alternativní kombinují.

6.1 Tradiční výukové metody

Gramaticko-překladová metoda

Gramaticko-překladová metoda patří mezi tradiční výukové metody cizích jazyků a objevila se v polovině 19. století. Cílem této metody je překlad cizojazyčných textů a to jak z cizího jazyka do mateřského, tak z mateřského do cizího. Při této metodě má vyučující usnadněnou práci, protože nemusí neustále mluvit v cizím jazyce a nemusí vymýšlet různé aktivity do hodiny.

Přímá metoda

Přímá metoda, která se také může nazývat Berlitzovou, podle Maxmilliana Berlitze, který byl zakladatelem jazykových škol, kde je základem pro výuku jazyků právě tato metoda, vznikla koncem 19. století jako reakce na gramaticko-překladovou metodu. Tato metoda se zaměřuje oproti gramaticko-překladové metodě na mluvený jazyk. Vyučující se snaží neustále mluvit v cizím jazyce, aby si ho žáci co nejlépe osvojili. Ve vyučování se používají také názorné ukázky, obrázky, apod.

Audiolingvální

Audiolingvální metoda se objevila v 60. letech 20. století a navazuje na přímou metodu. Metoda je zaměřena hlavně na poslech, mluvení, čtení a až potom na psaný

projev. Při této metodě je kladen velký důraz na správnou výslovnost. Základem audiolingvální metody jsou drilovací cvičení. Žáci dokola opakují věty, na kterých si osvojují danou gramatiku.

Komunikativní metoda

Při komunikativní metodě se mateřský jazyk vůbec nepoužívá, nebo když už, tak jen minimálně. Ani učební materiály, jako například různé učebnice nebo studijní texty by neměli obsahovat mateřský jazyk. Žáci se při této metodě snaží plynule a přirozeně vyjadřovat své myšlenky. Důraz není kladen pouze na mluvený nebo psaný projev, ale v hodinách by mělo být rovnoměrné zastoupení jak čtení, tak psaní, mluvení i poslechu. Součástí metody také bývá často brainstorming, který napomáhá k rozšíření slovní zásoby.

6.2 Alternativní výukové metody

The Total Physical Response (The T. P. R.)

Do češtiny je tato metoda překládána jako Metoda celkové fyzické odpovědi. Za zakladatele je považován americký psycholog James Asherov. V metodě The T. P. R. se velmi často používá mimika, gesta a různé formy fyzických aktivit a pohybu. Hodina, ve které je použita tato metoda začíná tím, že učitel nejdříve předčítá věty a žáci je předvádějí pomocí fyzických činností. Tato metoda je náročnější pro učitele, který musí být po celou dobu výuky velmi aktivní a kreativní. Metoda celkové fyzické odpovědi navozuje u žáků pocit klidu, protože během hodiny je nikdo nenutí mluvit a oni mohou promluvit, až když se na to cítí, až když chtějí. Metoda by měla být vždy používána v kombinaci s jinou metodou.

Sugestopedie

Zakladatelem sugestopedie byl bulharský psychiatr a neurofyziolog Georgi Lozanov. Pro výuku cizích jazyků používal relaxační techniky, hudbu v pozadí a například i prvky jógy. Z jógy využíval rytmické dýchání, relaxaci a koncentraci, díky které si žáci lépe osvojovali daný jazyk. Jako důležitá součást výuky je i

netradiční nábytek a dekorace a neobvyklé uspořádání učebny. Lozanov také říkal, že žák se neučí pouze od učitele, ale i od ostatních žáků a z prostředí, které ho obklopuje. Při výuce, kde je používána metoda sugestopedie má být učitel autoritativní a žáci mají fiktivní identitu. Cílem této metody je učit se cizí jazyk podvědomě.

The Silent Way

The Silent Way má český překlad „Tichá metoda“. Při této metodě má učitel v hodině co nejméně mluvit a žák naopak co nejvíce. Tichá metoda vznikla v 70. letech a za zakladatele je považován Caleb Gattegno. Gattegno také říká, že opakování v hodině akorát ubírá čas a je to rušivý element. Učitel by měl během hodiny pouze pomáhat, pokud se vyskytne problém, jinak má celou aktivitu nechat na žácích. Žáci na sebe mají velký vliv a také by měli být schopni se vzájemně opravovat. Tichá metoda v hodinách používá specifické prostředky, jako jsou barevné tyčinky, které mají různé barvy a délku, dále různobarevné výslovnostní a slovní tabule a karty a ukazovátka k nácviku čtení.

The Oral Approach

The Oral Approach, neboli ústní přístup, je metoda, která preferuje mluvenou formu jazyka. Žáci nejdříve musí ovládat určitou úroveň slovní zásoby a až poté se učí číst a psát. Gramatika se za pomoci této metody vysvětluje na konkrétních příkladech a postupuje se od jednoduchého ke složitějšímu. Význam nových slov není žákům vysvětlován v mateřském jazyce, ale žáci se snaží vyvodit si ho sami z kontextu. Při vyučování pomocí ústní metody hraje také velkou roli prostředí a učebnice. Učebnice bývají bohatě ilustrovány a v učebnách jsou například nástěnné obrazy, či mapy.

II. EMPIRICKÁ ČÁST

7. GYMNÁZIUM BROUMOV

Gymnázium v Broumově se nachází na adrese Hradební 218, 550 01 Broumov. Svou činnost zahájilo dne 19. 6. 1996. Jako zřizovatel této školy je Královéhradecký kraj se sídlem na Pivovarském náměstí 1245 v Hradci Králové.

Broumovské gymnázium je všeobecné a žáci se na školu mohou hlásit buď z páté třídy, tedy na osmiletý obor, nebo z deváté třídy na obor čtyřletý. Na každém oboru je otevřena vždy jedna třída. Nyní je na škole 11 tříd a celkový počet žáků je 299.

Odborná kvalifikace pedagogických pracovníků na škole je nyní 89%. Škola by však chtěla dosáhnout alespoň 90%. Učitelé se také účastní různých vzdělávacích kurzů, jako například: CV Hradec Králové – jednodenní vzdělávací kurzy pro učitele v rámci jejich aprobací, Descartes Brno, Oxford university press, Univerzita Pardubice - vzdělávání učitelů chemie, atd.

Od roku 2011 se škola musí potýkat s problémem úbytku žáků na Broumovsku. Tento problém je způsoben také tím, že okolní střední školy nabízejí velké množství volných míst. Kvůli problému s malým počtem žáků, nebyla ve školním roce 2011/2012 otevřena třída čtyřletého oboru.

Ve školním roce 2013/2014 získala škola titul „Gymnázium roku v Královéhradeckém kraji“. Jedná se o průzkum mezi studenty a absolventy gymnázií v České republice. Společnost SCIO udělila gymnáziu v Broumově certifikát „Pečujeme o vzdělávání“. Tento certifikát byl udělen za aktivní přístup ke zjišťování výsledků vzdělávání v roce 2011 – 2014. Mimo jiné se také Broumovské gymnázium snaží prezentovat jako zdravá škola a získalo zařazení do sítě škol podporujících zdraví.

Hospitace na gymnáziu v Broumově

Hodiny ruského jazyka na této škole mně přišly velmi efektivní. Ruský jazyk zde vyučuje rodilá mluvčí, která na gymnáziu působí již sedm let. Ke své výuce používá učebnici „Радуга по-новому“. Ve třídě, kde byla hospitace realizovaná, používají první díl učebnice.

Každou hodinu začínají tím, že procvičují správnou výslovnost. Nacvičují například, jak se správně vyslovuje „л“ a „ль“. Žáci mají za úkol nosit si na každou hodinu lžičku a zrcátko. Tyto pomůcky používají, aby se naučili správně vyslovovat.

Po nácvičku správné výslovnosti přešli k básni. Nejdříve báseň četla vyučující, a když se v nějakém slově objevil měkký znak, žáci měli tlesknout. Poté si ji přečetli všichni společně.

Na řadu také přišlo opakování z minulé hodiny a kontrola domácího úkolu. Z minulé hodiny opakovali slova, která se týkala názvů států. Byla to například slova: Česká republika, Rusko, Německo, Španělsko, Anglie. Také procvičovali názvy obyvatel daného státu. Tedy slova Čech, Češka, Rus, Ruska, Němec, Němka, Španěl, Španělka, Angličan, Angličanka a samozřejmě i jakým jazykem mluví. Kontrolu domácího úkolu prováděli v pracovním sešitě učebnicového souboru. Úkol se týkal opakování časování sloves „говорить, жить, знать“.

V hodině nechybělo ani probírání nové látky, která se týkala číslovek. Vyučující žákům řekla a současně napsala na tabuli, že je správné spojení:

- ✓ Один - час, месяц, год
- ✓ Два, три, четыре - часа, месяца, года
- ✓ Пять - часов, месяцев, лет

Když jim to vysvětlila, všichni si to zapsali do svých sešitů, kam si psali novou gramatiku. Poté si otevřeli učebnici, kde si to na jednotlivých cvičeních procvičovali.

Další věcí, kterou opakovali, byly dny v týdnu. Vyučující nejdříve žákům dávala různé otázky, jako například „В какой день у тебя день рождения“ a žáci jí odpovídali. Následně si vytvořili dvojice a vytvářeli mezi sebou dialogy na to, kdy a kde se setkají. Vyučující mezi tím chodila mezi nimi, a když měli problém, tak jim pomohla. Po chvíli si je řekli nahlas.

Na závěr hodiny si zahráli hru Bingo. Do tabulky si každý z žáků napsal čísla od 1 do 20. Vyučující ukázala kartu s číslem a jeden ze žáků vždy číslo řekl nahlas. Kdo měl číslo v tabulce, škrtl si ho. Vyhrál ten, kdo měl nejdříve přeškrtnaná všechna čísla.

V úplném závěru hodiny se ještě vyučující žáků zeptala, co v hodině probírali a co nového si odnáší.

Výukové metody použité v hodině

V hodině vyučující použila několik vyučovacích metod. Těmito metodami bylo napodobování, práce s textem, vysvětlování, rozhovor, partnerská výuka a didaktická hra.

Napodobování vyučující použila, když s žáky procvičovala výslovnost. Žákům ukázala, jak se „л“ a „ль“ vyslovuje a oni to po ní následně zopakovali. Dále tuto metodu použila při čtení básně. Nejdříve ji opět přečetla vyučující a žáci po ní báseň odříkávali.

Při kontrole domácího úkolu, nebo když pracovali s učebnicí, byla použita metoda práce s textem. Probírání nové látky probíhalo samozřejmě za pomoci metody vysvětlování. Vyučující použila i metodu rozhovoru, a to tak, že žákům dávala různé otázky a oni jí odpovídali. Při rozdělení žáků do dvojic, kdy následovala jejich společná práce, byla využita partnerská výuka. A jako poslední výukovou metodou byla v hodině použita didaktická hra, kdy vyučující s žáky hrála hru Bingo.

8. OBCHODNÍ AKADEMIE NÁCHOD

Obchodní akademie sídlí na adrese Denisovo nábřeží 673, 547 01 Náchod. Zřizovatelem školy je Královéhradecký kraj se sídlem na Pivovarském náměstí 1245 v Hradci Králové.

Obchodní akademie je střední odborná škola, která od 1. 9. 2009 poskytuje úplné střední vzdělání zakončené maturitní zkouškou ve dvou studijních oborech. Tímto oborem je Obchodní akademie se zaměřením na podnikání a Informační technologie se zaměřením na podnikání. Do budoucna chce škola rozšířit Obor obchodní akademie o zaměření na zahraniční obchod a cestovní ruch.

Odborná kvalifikace pedagogických pracovníků školy je 99,98 %. Učitelé se účastní mnoha vzdělávacích kurzů, jako je například: Oxford University Press, Cermat Praha, Ruské středisko vědy a kultury – Praha, Comenius agency, Společnost ČEZ – svět energie, Agentura vzdělávání dospělých, Školení učitelů informatiky – 10denní školení.

Celková kapacita školy je 360 žáků, kdy pro obor Obchodní akademie se zaměřením na podnikání je kapacita 240 žáků a pro IT obor 120 žáků. Ve školním roce 2014/2015 se škola potýkala s malým počtem uchazečů o obor Informační technologie, a proto tento obor nebyl otevřen.

Škola se snaží spolupracovat s firmami i podnikateli místního regionu, kvůli zajištění povinné praxe, kterou musí splnit všichni žáci 3. ročníku. Aby se žáci setkali s realitou i mimo praxi, mají na škole předmět „Fiktivní firma“. V tomto předmětu mají možnost pracovat na konkrétní pozici jako ve skutečné firmě. V roce 2013/2014 dokonce 17 žáků získalo Certifikát o práci ve fiktivní firmě, který uděluje ústav pro vzdělávání.

Na škole je nyní 6 interaktivních tabulí, o které mají učitelé velký zájem. K nákupu interaktivních tabulí použila škola peníze z projektu EU peníze středním školám. Součástí tohoto projektu bylo také vytváření didaktických materiálů, takzvaných DUM. Projektu se zúčastnilo dvanáct učitelů, kteří vytvořili interaktivní výukové materiály pro anglický jazyk, německý jazyk, český jazyk, matematiku, fyziku, ekonomiku a účetnictví.

Hospitace na Obchodní akademii v Náchodě

Vyučující na Obchodní akademii v Náchodě má za sebou již zhruba 20ti letou praxi. Ke své výuce ruského jazyka používá učebnici „Радуга по-новому“. Ve třídě, kde byla realizovaná hospitace, používají první díl učebnice.

Hned v začátku hodiny začala vyučující na své žáky mluvit rusky. Do českého jazyka téměř nepřecházela. Její projev byl velmi dynamický.

Hodinu začala konverzací. Žákům dávala různé otázky, jako například: Jak se jmenuješ? Kde bydlíš? Kolik je Ti let? Jakým mluvíš jazykem? Kdy ses narodil? Bydlíš na vesnici nebo ve městě? Jaké jsi národnosti? Apod. Snažila se, aby každý z žáků mluvil a aby na nikoho nezapomněla. Touto počáteční konverzací, která zabrala větší část hodiny, se snažila zopakovat věci, které doposud probrali. Během konverzace také nezapomínala dbát na správnou výslovnost.

Poté co vše zopakovali, přešli na kontrolu domácího úkolu, který byl v pracovním sešitě učebnicového souboru. Domácí úkol byl zaměřen na opakování toho, jakým jazykem kdo mluví. Po kontrole úkolu přišla na řadu nová látka. Novým tématem mělo být časování slovesa „слушать“. Ještě před tím, než vyučující žáky seznámila s novým slovesem, společně si zopakovali časování sloves, která již měli znát. Těmito slovesy bylo slovo „знать“ a „говорить“. Slovesa si zopakovali proto, aby si oživila pravidla časování. Když přišlo na řadu nové sloveso, nejprve jim ho vyčasovala nahlas a poté ho napsala na tabuli, aby si to žáci bez chyb mohli zapsat do svých sešitů. Aby si časování nového slovesa zapamatovali, řekli si ho všichni dvakrát nahlas a potom vyučující vyvolala pár žáků, kteří ho měli sami vyčasovat.

Před koncem hodiny, měla vyučující ještě v plánu procvičovat správnou fonetiku a intonaci. K tomu si všichni otevřeli svou učebnici, kde na procvičování intonace bylo cvičení spojené s poslechem. Vyučující žákům nejdříve každou větu pustila z CD, aby slyšeli, jak se to správně říká a poté vždy někoho vyvolala, aby jim to zopakoval.

Výukové metody použité v hodině

V této hodině byly použity výukové metody napodobování, rozhovor, práce s textem a vysvětlování.

Metoda rozhovoru byla použita hned v úvodu při opakování, kdy vyučující dávala žákům otázky, na které žáci odpovídali. Kontrola domácího úkolu v pracovním sešitě učebnicového souboru a práce s učebnicí, byla za pomoci metody práce s textem. Vysvětlování, bylo další výukovou metodou, která byla samozřejmě použita při vysvětlování časování nového slovesa. A poslední použitou metodou bylo napodobování. To se objevovalo během celé hodiny. A to vždy, když žáci měli špatnou výslovnost. Vyučující jim řekla, jak to slovo mají správně vyslovit a oni se snažili ji napodobit. Tato metoda se také objevila, když procvičovali v učebnici za pomoci poslechu z CD správnou fonetiku a intonaci.

9. ACADEMIA MERCURII

Academie Mercurii je soukromá střední škola, sídlící na adrese Smiřických 740, 547 01 Náchod. Zřizovatelem školy je Ing. Anna Ptáčková a Mgr. Petra Vondrušková.

Do sítě škol byla Academia Mercurii zařazena dne 1. 9. 1992. Celková kapacita školy je 360 žáků. Ti mají na výběr ze tří studijních oborů, kterými je Cestovní ruch, Ekonomické lyceum a od školního roku 2014/2015 také Gymnázium.

Odborná kvalifikovanost pedagogických pracovníků na škole je 100%. Učitelé se snaží účastnit se různých seminářů a školení, jako například: školení WEB v Hradci Králové, Výuka práva na středních školách v Praze, semináře účetnictví a fyziky, Zákon o pedagogických pracovnících, apod.

Škola se snaží účastnit různých projektů, exkurzí a také spolupracuje se zahraničními školami, jako například s holandským gymnáziem „Willem van Oranje“, kam od školního roku 2014/2015 budou studenti každoročně jezdit na výměnné pobyty. Se zahraničními školami spolupracuje v rámci projektu COMENIUS. V tomto projektu jsou například školy z Francie, Portugalska, Turecka, Itálie, Velké Británie, atd.

V roce 2013 Academie Mercurii získala titul „Škola udržitelného rozvoje“, který má platnost do konce roku 2015. Žáci druhých ročníků v rámci výuky ekologie navštěvují Ratibořice, kde probíhá v zámeckém parku terénní exkurze. Tato terénní exkurze navazuje na projekt „Zelené Ratibořice“. Během tohoto projektu žáci školy Academia Mercurii sestavili atlas dřevin zámeckého parku v Ratibořicích. Tento atlas obsahuje zhruba 79 dřevin.

Academia Mercurii také spolupracuje v rámci cestovního ruchu s hrady a zámky ČR. Mezi tyto hrady a zámky patří například: Náchod, Karlštejn, Kynžvart, Bečov nad Teplou. Dále také spolupracují se skalním městem Adršpach nebo s vojenskou pevností Josefov, či Dobrošov.

Hospitace na Academii Mercurii

Na Academii Mercurii vyučuje ruský jazyk pedagožka, která má za sebou již 40ti letou praxi. Pro výuku používá učebnici „Радуга по-новому“. Ve třídě, kde byla realizovaná hospitace, používají první díl učebnice.

Začátkem hodiny zkontrolovala vyučující společně s žáky jejich domácí úkol. Za úkol měli cvičení z pracovního sešitu učebnicového souboru, který se týkal překladu vět. Téměř polovina žáků neměla vypracovaný úkol, proto museli věty vymýšlet na místě.

Po kontrole domácího úkolu přišlo na řadu sloveso „идти“. Nejprve se seznámili se slovesem, řekli si, co znamená a poté ho vyučující vyčasovala a napsala na tabuli. Postupně to několik žáků zopakovalo nahlas, aby si to zapamatovali a zapsali si sloveso do svých sešitů.

Dále opakovali číslovky a jednotlivé druhy ovoce a zeleniny. To opakovali tak, že se bavili o tom, co kolik stojí. Vyučující se například zeptala: Kolik stojí dva banány? Kolik stojí kilo rajčat a tři pomeranče? Apod.

Další gramatikou, které se věnovali, byla podstatná jména. Paní učitelka napsala na tabuli:

- ✓ Магазин X портфель
- ✓ Школа X неделя

Žákům vysvětlila, že slovo магазин a школа, jsou tvrdá podstatná jména a slova портфель a неделя jsou měkká podstatná jména. Řekla jim, podle čeho se to pozná a poté jim dávala různá slova a žáci měli říkat, jestli je to měkké, či tvrdé podstatné jméno, zda je podobné slovu магазин, портфель, школа nebo неделя.

Když bylo vidět, že to žáci již chápou a slova řadí správně, otevřeli si učebnici, kde začali dělat cvičení. Cvičení bylo zaměřeno na to, co se komu líbí, co kdo rád dělá.

Jako poslední věc, kterou v hodině stihli, bylo cvičení v pracovním sešitě učebnicového souboru, které si měli psát do svých sešitů. Vyučující si sedla k jedné dívce, která má s ruským jazykem problémy a cvičení udělaly společně. Poté si to všichni společně zkontrolovali.

Výukové metody použité v hodině

V hodině byly použity tyto výukové metody: práce s textem, vysvětlování, rozhovor, individuální a individualizovaná výuka.

První použitou metodou byla práce s textem, která byla použita při kontrole domácího úkolu v pracovním sešitě učebnicového souboru. Objevila se také metoda rozhovoru, při níž se bavili o tom, co kolik stojí. Vysvětlování bylo použito samozřejmě při probírání nové gramatiky, jímž bylo časování slovesa a vysvětlování měkkých a tvrdých podstatných jmen. A poslední použitá metoda byla individuální a individualizovaná výuka, kdy žáci dělali samostatně cvičení v pracovním sešitě.

10. GYMNÁZIUM A STŘEDNÍ ODBORNÁ ŠKOLA JAROMĚŘ

Gymnázium a střední odbornou školu najdeme na adrese Lužická 423, 551 23 Jaroměř. Zřizovatelem této školy je opět Královéhradecký kraj.

Do rejstříku škol, bylo jaroměřské gymnázium zařazeno dne 1. 1. 2005. Celková kapacita školy je 434 žáků. Žáci si až do roku 2014 mohli vybrat, zda budou studovat gymnázium nebo pedagogické lyceum, které bylo zaměřeno na cizí jazyky a humanitní studia. Od 1. 9. 2014 je pedagogické lyceum zrušeno. Gymnázium je všeobecné čtyřleté a osmileté. I přesto, že je gymnázium všeobecné, mají zde mírně posílenou výuku přírodovědných předmětů a prvního cizího jazyka.

Odborná kvalifikovanost pedagogických pracovníků na škole je 97, 2%. I zde na škole probíhá další vzdělávání pedagogických pracovníků, kteří se účastní například kurzů: Oxford University Press, Descartes, NIDV v Hradci Králové, Středisko multilicencí Praha, apod. Učitelé se také zúčastnili třech vzdělávacích akcí, které byly určeny pro všechny pedagogy. Těmito akcemi byla: Psychická šikana – jak ji rozpoznat a jak řešit, Práce se žáky s SPU na střední škole včetně PUP MZ a Ovládání interaktivní tabule v nové jazykové učebně.

Na škole jsou nyní 3 učebny s interaktivními tabulemi, které se používají hlavně k výuce cizích jazyků. Znalost cizích jazyků se snaží prohloubit i například různými zájezdy, dopisováním, zahraničními časopisy, výměnnými pobyty, apod. Mimo jiné je také součástí výuky anglického jazyka „Active English Week“, což je týdenní intenzivní kurz anglického jazyka, který je veden rodilým mluvčím. Tohoto kurzu se vždy účastní druhý a čtvrtý ročník. Pro žáky, kteří se učí německý jazyk, je zase „německý týden“, neboli „Deutsche Woke“, který je opět pod vedením rodilého mluvčího. Během tohoto týdne žáci podstupují různá konverzační témata a zábavné hry, které jsou samozřejmě v německém jazyce.

Žáci se mohou účastnit ve škole i čtyř přírodovědných kroužků, které fungují díky projektu „Podpora přírodovědného a technického vzdělávání v Královéhradeckém kraji“.

Hospitace na gymnáziu a střední odborné škole v Jaroměři

Vyučující na gymnáziu a střední odborné škole v Jaroměři vyučuje ruský jazyk již 25 let. Ke své výuce používá učebnici „Радуга по-новому“ a u mladších žáků, to

znamená v tercii a kvartě, se učí podle učebnice „Времена“. Ve třídě, kde byla hospitace realizována, nyní používají třetí díl učebnice „Радуга по-новому“. Pro výuku ale nepoužívá pouze tyto učebnice. Hodiny se snaží obohatit také pomocí jiných příruček, jako například: Ruština – otázky a odpovědi, školní kurz gramatiky, maturitní příprava, Ruská konverzace (Говорите по-русски), apod.

Po příchodu vyučující dostali žáci za úkol rozdělit se do dvojic. Každá dvojice dostala papír, kde bylo napsáno téma. Na toto téma měli mezi sebou vytvářet dialogy. Dialogy byly zaměřeny na to, co koupí kamarádovi k narozeninám. Mezi tím vyučující chodila po třídě a poslouchala je. Když slyšela nějakou chybu, tak se je snažila opravit. Po skončení diskuze vždy jeden z dvojice všem řekl, na jakém dárku se domluvili.

Po krátkém vytváření dialogů žáky čekala písemná práce, která byla opakováním z minulé hodiny. Tématem byla ruská hudba. Nejprve si každý sedl sám do lavice, aby od sebe nemohli opisovat. Poté dostali čisté papíry a vyučující jim začala diktovat otázky, na které rovnou odpovídali. Otázek bylo 11, ale často měly jen jednoslovnou odpověď. Když všichni dopsali a odevzdali, vrátili se žáci na svá místa a otázky z testu si společně zodpověděli, aby věděli, jak to mělo být správně.

Když měli zkontrolováno, nebránilo nic tomu, aby začali nové téma. Novým tématem bylo „Výtvarné umění v Rusku“. Toto téma měla vyučující zpracované na počítači formou prezentace. Některé z obrazů, které se objevily v prezentaci, měla vyučující ještě vytištěné a žákům je posílala, aby si je mohli lépe prohlédnout. V prezentaci se objevilo i pár nových slov, jako například, malířství, malíř, krajinomalba, malba ikon, atd. Tato nová slova si žáci psali do svých sešitů, aby se je mohli naučit.

V posledních pěti minutách si společně zopakovali vše, co se o novém tématu dozvěděli a ujasnili si, jaká slova se mají do příště naučit a jaké obrazy by si měli zapamatovat.

Výukové metody použité v hodině

Ve své výuce vyučující použila tyto výukové metody: partnerská výuka, individuální výuka, práce s obrazem, rozhovor a přednášku.

Partnerská výuka byla použita hned v úvodu, kdy se žáci rozdělili do dvojic a vytvářeli dialogy. Metoda individuální výuky se objevila při psaní písemné práce a

při její následné kontrole byl použit rozhovor. V hodině se objevila i práce s obrazem, kdy vyučující měla novou látku zpracovanou ve formě prezentace a žákům také posílala obrázky pro lepší názornost. Tato metoda byla doprovázena přednáškou.

11. JIRÁSKOVO GYMNÁZIUM NÁCHOD

Jiráskovo gymnázium se sídlem Řezníčkova 451 v Náchodě a se zřizovatelem, kterým je Královéhradecký kraj, bylo zapsáno do sítě škol dne 19. 6. 1996. Kapacita této školy je 720 žáků.

Škola je všeobecným gymnáziem, kde jsou dvě paralelní třídy jak na čtyřletém, tak na osmiletém oboru.

Odborná kvalifikace pedagogických pracovníků na škole je 94, 5%. Další vzdělávání pedagogických pracovníků je opravdu pestré. Učitelé se účastní mnoha kurzů a seminářů. Například se zúčastnili: 100 vědců do škol, Československo 1938 – 1989 ve školním dějepise, Dějepis mezi historií a pamětí, Etická výchova v praxi, DREJG – přehlídka Audimafor, Jak vyučovat finanční gramotnost poutavě a zábavně, Religionistický seminář, Robotický seminář ČVUT, Metodický seminář pro učitele španělštiny, Využití programu GeoGebra ve výuce matematiky, a mnoho dalších.

Gymnázium v Náchodě patří mezi nejžádanější školy v Královéhradeckém kraji. Žáci ve škole mohou navštěvovat různé kroužky, jako například pěvecký sbor, divadelní soubor, tvůrčí psaní, filmový klub a mnoho dalších. Jedním z kroužků je i robotika, kde žáci sklízají velké úspěchy. Dva týmy z Jiráskova gymnázia se zúčastnily robotické soutěže na pražském ČVUT. Jednalo se o soutěž robotů sestavených ze stavebnice Lego Mindstorms NXT. Jeden z týmů Jiráskova gymnázia obdržel první místo. Žáci však nesklízají úspěchy jen v robotice, ale jsou velmi úspěšní i v různých olympiádách a soutěžích.

Jiráskovo gymnázium v Náchodě dlouhodobě spolupracuje s německou školou Gymnasia Oesede. Na tomto gymnáziu v Německu, bylo již 55 studentů na ročním studijním pobytu. Dále škola organizuje každé dva roky zájezdy do Anglie, Španělska a Francie. Spolupráce probíhá i se Slovinskem, kde má svého partnera vokálně instrumentální soubor Musica Viva.

Hospitace na Jiráskově gymnáziu v Náchodě

Vyučující na Jiráskově gymnáziu v Náchodě, pracuje jako vyučující ruského jazyka přibližně 18 let. Své žáky učí podle učebnice „Радуга по-новому“. Ve třídě, kde byla realizovaná hospitace, používají druhý díl učebnice.

Když přišla vyučující do třídy, pozdravila se s žáky a hned se pustili do opakování. Nejdříve si zopakovali, jak se časuje sloveso „мочь“ a to tím způsobem, že si ho všichni vyčasovali do svých sešitů a poté ho jeden z žáků vyčasoval pro kontrolu nahlas. Následně si zopakovali, kdy se používá „там“ a kdy „туда“. Vyučující vždy řekla nějakou větu v českém jazyce a vyvolala někoho z žáků, aby ji přeložil. Dále si otevřeli své učebnice a dělali cvičení, které bylo zaměřeno na koncovky podstatných jmen. Nejprve měli chvíli, aby si to promysleli, popřípadě napsali a potom si to společně zkontrolovali.

Dále začali probírat novou gramatiku. Nová gramatika se týkala toho, jak se kam jde a jak se kam dostanu. Tedy vět: „Как пройти к ... ?, Как проехать к ... ?, Как поехать до ... ?, Как доехать до...?“. Věty si opsali z učebnice do svých sešitů na gramatiku, aby si je lépe zapamatovali a následovalo procvičování. To probíhalo na cvičeních v učebnici. Jedním ze cvičení byl i poslech. Jednalo se o dialog, kdy ho vyučující žákům nejdříve pustila z CD. Oni měli pečlivě poslouchat a soustředit se také na intonaci. Poté dialog četli sami žáci.

Poslední cvičení, které v učebnici udělali, bylo zaměřeno na orientaci v mapě. V učebnici byla nakreslená jednoduchá mapa a žáci měli vytvářet mezi sebou dialogy. Jeden z žáků se měl zeptat, jak se může dostat tam a tam nebo kde se co nachází. A druhý z žáků mu vždy odpověděl.

V závěru hodiny přišla na řadu konverzace, aby si procvičili mluvení. Tématem této konverzace bylo, co má kdo v plánu dělat o víkendu. Každý z žáků byl vyvolán a v několika větách řekl, jaké má na víkend plány. Ostatní žáci poslouchali, a když domluvil, tak si řekli, jaké chyby u něho slyšeli.

Výukové metody použité v hodině

Tato hodina byla realizována za pomoci výukových metod: rozhovor, vysvětlování, práce s textem a individuální výuka.

V začátku hodiny byla použita individuální výuka, kdy si žáci samostatně připravovali cvičení. Téměř celou hodinu používali učebnici, tudíž byla použita metoda práce s textem. Při probírání nové látky, vyučující samozřejmě použila metodu vysvětlování. A jako poslední metoda byl rozhovor. Ten se objevil hlavně v závěru hodiny, kdy probíhala konverzace na téma, co budou dělat o víkendu.

12. VÝSLEDKY DOTAZNÍKŮ

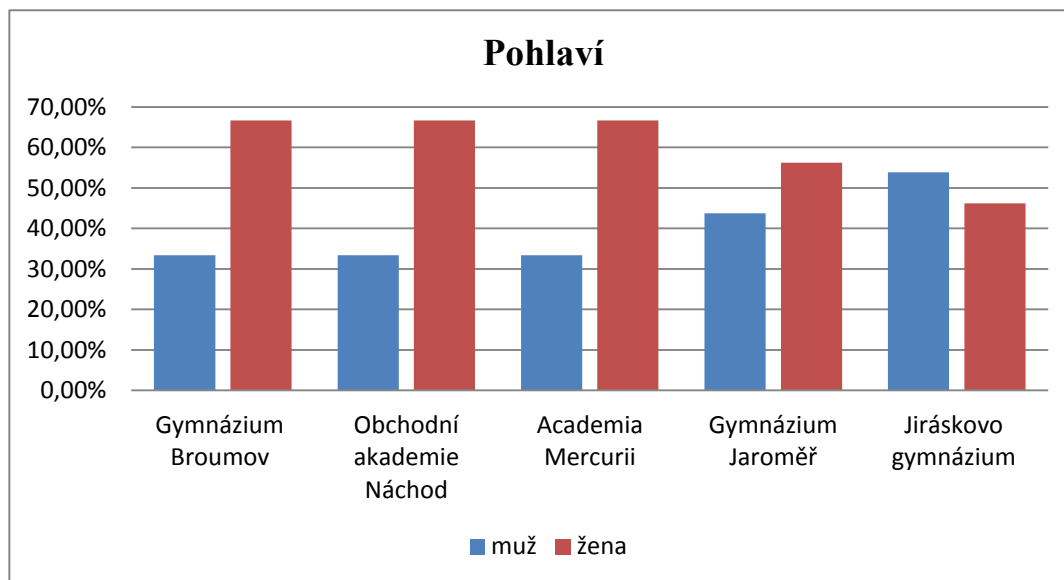
Při hospitacích, které byly učiněny na pěti středních školách v náchodském okrese, byly rozdány dva druhy dotazníků. Jeden dotazník byl určen žákům a druhý učitelům. Dotazníkem pro žáky bylo zjišťováno, proč si vybrali zrovna ruský jazyk, jaké didaktické pomůcky používají a spokojenost s výukou. Učitelé v dotazníku odpovídali na to, jakou metodu jak často používají.

Výsledky pěti uzavřených otázek v dotazníku pro žáky, jsou znázorněny v bakalářské práci sloupcovým grafem. K poslední šesté otázce, která byla otevřená, je pouze komentář, kde jsou vypsány nejčastější odpovědi.

Učitelův dotazník je opět znázorněn sloupcovým grafem, kde bylo záměrem porovnat, jak často používají jednotlivé výukové metody. Oba dotazníky jsou součástí příloh.

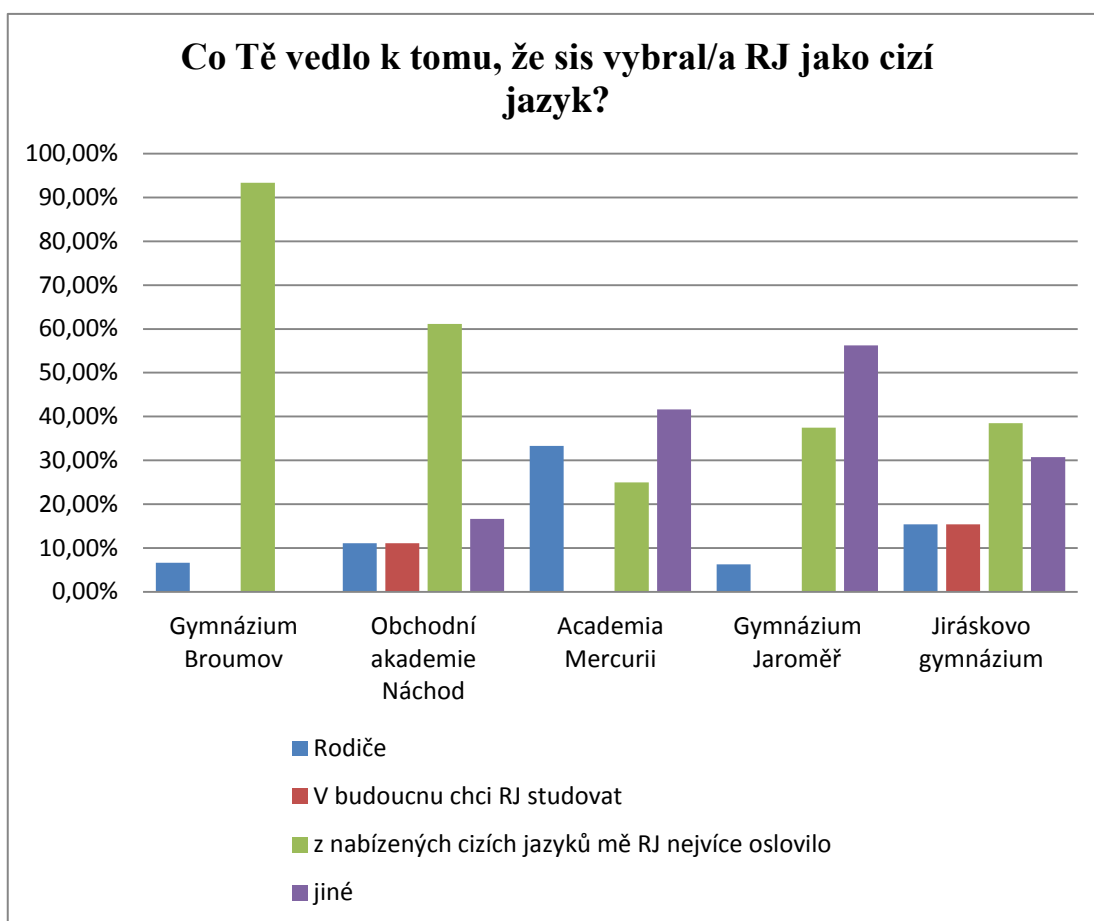
Dotazník pro žáky

Graf č. 1

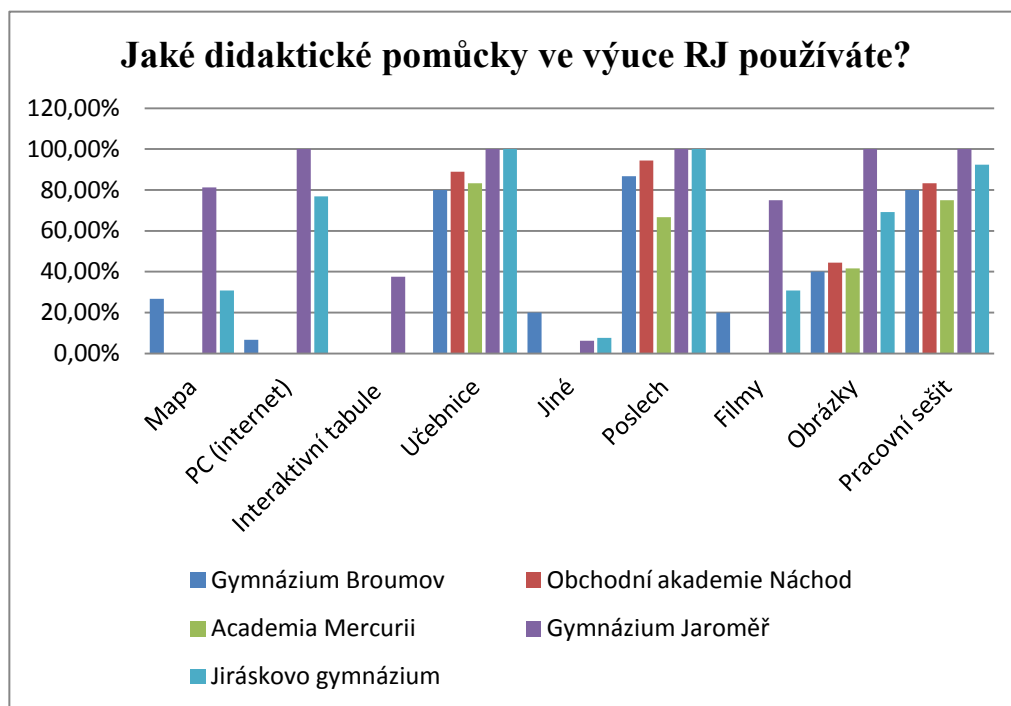
Graf znázorňuje četnost dívek a chlapců v hodinách ruského jazyka. Je vidět, že až na Jiráskovo gymnázium v Náchodě, je ve skupinách ruského jazyka více dívek než chlapců.

Graf č. 2

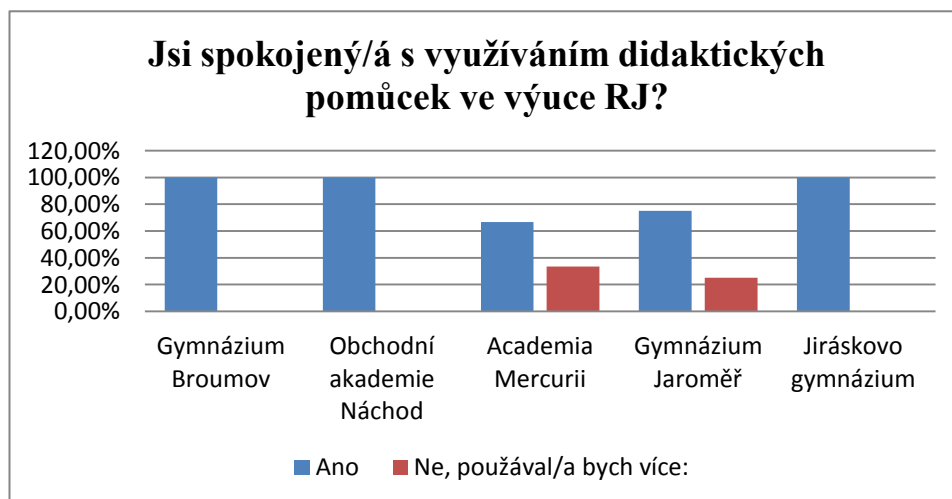
Nejčastější odpovědí u této otázky bylo: ruský jazyk jsem si vybral/a , protože mě z nabízených cizích jazyků nejvíce oslovil. Je vidět, že i rodiče mají na výběr cizího jazyka svých dětí jistý vliv. Dokonce i pár žáků odpovědělo, že si ruský jazyk vybralo z důvodu, protože ho v budoucnu chtějí studovat. Celkem velké procento měla i odpověď jiný důvod. Tato odpověď se objevovala nejvíce na gymnáziu v Jaroměři. Zde žáci odpovídali, že si ruský jazyk vybrali jako alternativu za jiný jazyk, který z důvodu malého zájmu nebyl otevřen. Na Jiráskově gymnáziu v Náchodě, patřilo mezi nejpočetnější odpověď, že ruský jazyk měli již na základní škole, a proto v něm chtěli pokračovat i na gymnáziu. Mezi další odpovědi patřilo například to, že se Rusko stává hlavní průmyslovou velmocí nebo že je to pěkný jazyk.

Graf č. 3

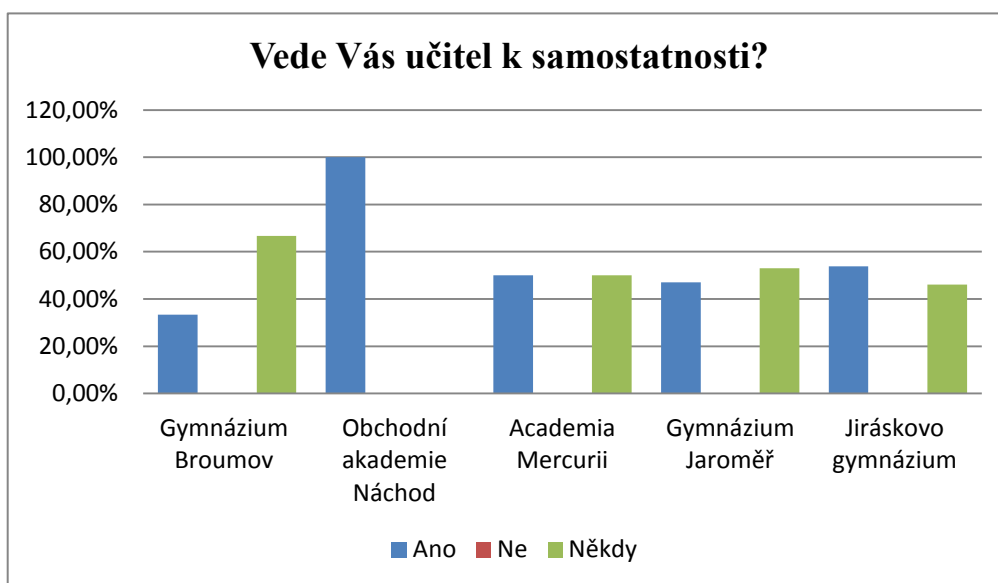
Nejpoužívanější didaktickou pomůckou na všech pěti školách je učebnice, pracovní sešit a také poměrně často využívají poslech nebo obrázky. Z grafu je vidět, že nejvíce didaktický pomůcek využívají na gymnáziu v Jaroměři, kde ve výuce používají internet, sledují filmy a jako jediní pracují i s interaktivní tabulí. V malém procentuálním zastoupení byla i odpověď jiné. Mezi jiné didaktické pomůcky, které při výuce učitelé používají, patří na gymnáziu v Broumově zrcátko a na gymnáziu v Jaroměři slovníky.

Graf č. 4

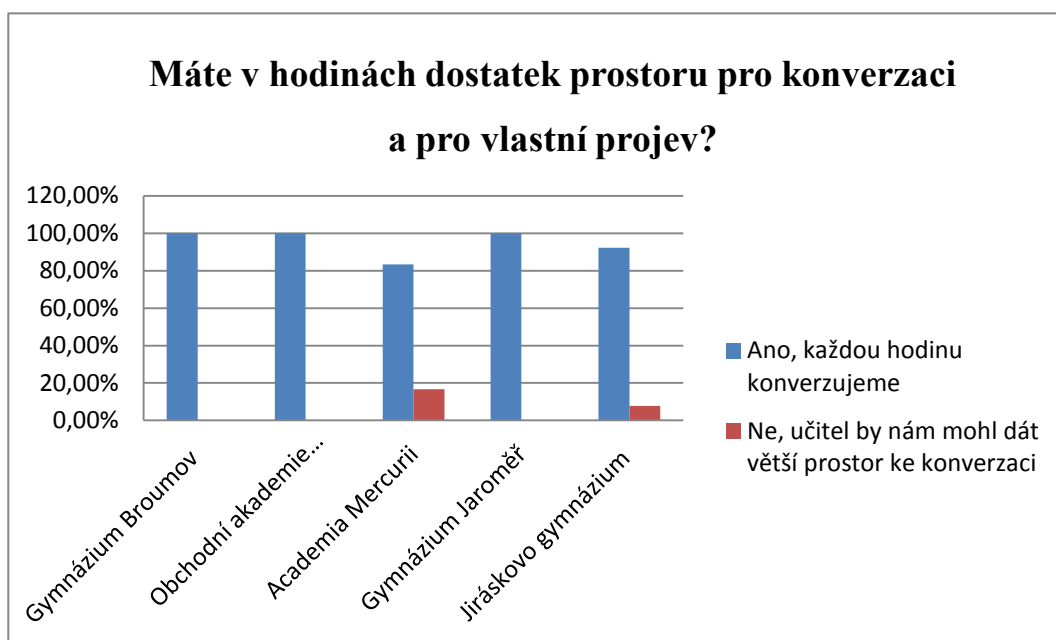
Na gymnáziu v Broumově, Obchodní akademii v Náchodě a na Jiráskově gymnáziu v Náchodě jsou žáci s využíváním didaktických pomůcek 100% spokojeni. Na škole Academia Mercurii 33 % žáků zaškrtno, že s využíváním didaktických pomůcek nejsou spokojeni. Někteří napsali, že by chtěli využívat více filmů a videí a někteří odpověď pouze zaškrtnli, ale co více by chtěli používat, nenapsali. I na gymnáziu v Jaroměři žákům chybí v hodině více filmů, i když v grafu č. 3 je vidět, že ve výuce filmy sledují.

Graf č. 5

Otázkou zda učitel vede své žáky k samostatnosti, bylo myšleno, zda jim dává úkoly, jestli mají za úkol například samostatně vyhledávat něco na internetu apod. Nejvíce k samostatnosti vede své žáky vyučující na Obchodní akademii v Náchodě. Na ostatních školách je odpověď ano a někdy relativně vyrovnaná. Je vidět, že se o samostatnost svých žáků vyučující snaží.

Graf č. 6

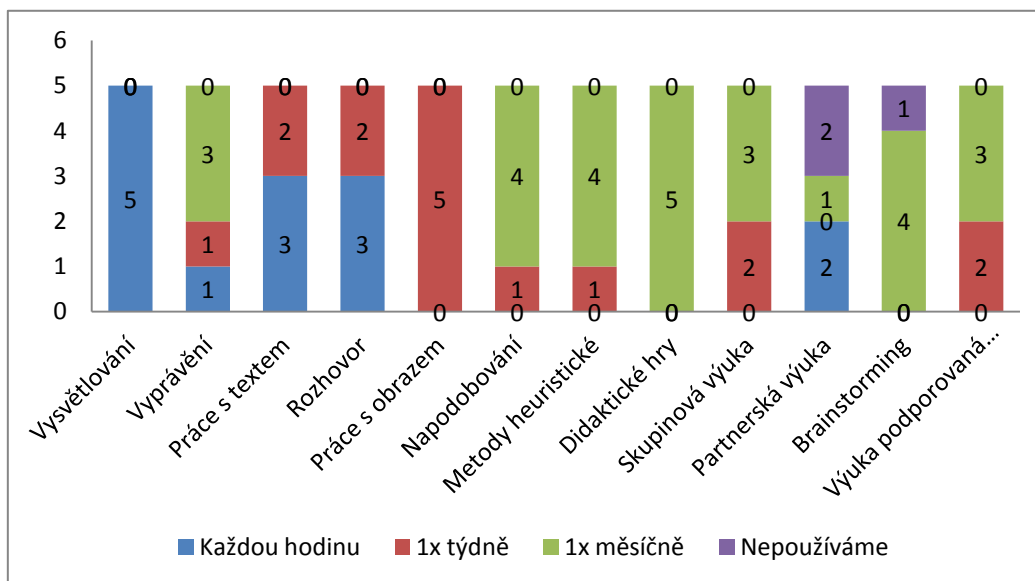
Na gymnáziu v Broumově, Jaroměři a na Obchodní akademii, mají žáci dostatečný prostor pro konverzaci. Učitel se snaží, aby se konverzace ve výuce objevila každou hodinu. Na Academii Mercurii a Jiráskově gymnázii má malé procento žáků pocit, že by v hodinách mohla být konverzace obsažena více.

Poslední otázka v dotazníku byla otevřená a zněla: Co bys změnil/a na výuce ruského jazyka? Převážná většina žáků z gymnázia v Broumově buď neodpověděla, nebo napsali, že by nic neměnili a výuka se jim líbí. Ostatní napsali, že by chtěli méně úkolů a probírat pomaleji novou gramatiku. Na Obchodní akademii jsou žáci s výukou spokojeni. Ani jeden z žáků nenapsal nic, co by změnil. Téměř všichni napsali, že se jim výuka líbí. Také na Academii Mercurii jsou žáci s výukou spokojeni. Pouze jeden z žáků se vyjádřil a napsal, že by při hodinách zhasnul. Pár žáků z gymnázia v Jaroměři se rozepsalo. Někteří jsou nespokojeni s výběrem učebnice a jiní by chtěli více mluvit při hodinách. Chtěli by také mít týden s rodilým mluvčím, jak je tomu v anglickém (Active English Week) a německém jazyce (Deutsche Week). A na Jiráskově gymnáziu v Náchodě by žáci chtěli více konverzace, poslechu, filmů a jeden z žáků by chtěl ruštinu dokonce zrušit.

Dotazník pro učitele

Vyučující ruského jazyka vyplňovali dotazník, ve kterém zaškrtovali, jak často používají jednotlivé metody. Z grafu je vidět, že nejčastěji, a to každou hodinu používají metodu vysvětlování, což je pochopitelné, protože tuto metodu používají k vysvětlování nové gramatiky. Častou metodou je také práce s textem či rozhovor. Všichni učitelé odpověděli, že práci s obrazem používají jednou týdně a didaktické hry jednou měsíčně. Partnerskou výuku dva z vyučujících nepoužívají vůbec, jeden jednou za měsíc a dva každou hodinu. Brainstorming také nepoužívají často, jeden z vyučujících ji nepoužívá vůbec a ostatní jednou za měsíc. Ostatní metody jako vyprávění, napodobování, heuristické metody, skupinovou výuku a výuku podporovanou počítačem, používají většinou jednou měsíčně.

Graf č. 7

13. ZÁVĚR

Bakalářská práce s názvem „Porovnání metod ve výuce ruského jazyka na středních školách na Náchodsku“ je rozdělena na teoretickou a empirickou část. V teoretické části jsou popsány jednotlivé výukové metody, které mohou vyučující v hodinách používat. Popsány jsou metody, které mohou být aplikovány ve výuce jakéhokoliv předmětu, ale i metody, podle kterých lze vyučovat cizí jazyky.

Z bakalářské práce je vidět, že vyučující mají možnost opravdu velkého výběru, jakou výukovou metodu uplatní ve výuce. Je však důležité, aby dobře promysleli, jakou z metod využijí a jak je vzájemně zkombinují, aby byly co nejvíce účinné. Některé metody je dobré používat samostatně a jiné jdou aplikovat pouze za pomoci metody jiné.

Empirická část se skládá ze dvou částí. V první části je nejprve popsána každá z pěti zkoumaných škol, kterými je: Gymnázium v Broumově, Obchodní akademie v Náchodě, Academia Mercurii v Náchodě, Gymnázium a střední odborná škola v Jaroměři a Jiráskovo gymnázium v Náchodě. Úvodní část byla zaměřena na počet tříd a žáků na škole, odbornou kvalifikaci pedagogických pracovníků, na zaměřenost školy a hlavně na její zajímavosti a aktivity. Dále byla u každé školy popsána absolvovaná hospitace, na jejímž základě následoval výčet výukových metod použitých během hodiny. Zde bylo zjištěno, že nejčastěji využívanou výukovou metodou při hodině bylo vysvětlování, rozhovor a práce s textem.

Druhá část empirické části se týkala vyhodnocení dotazníků, kde byly výsledky znázorněny pomocí sloupcových grafů. Výsledky těchto dotazníků nebyly nijak zvlášť překvapující. Dle očekávání nejčastěji používanou didaktickou pomůckou je učebnice a pracovní sešit. Jednou z překvapujících odpovědí však bylo, že si někteří studenti vybrali ruský jazyk z toho důvodu, že by ho chtěli v budoucnu studovat. U učitelských dotazníků bylo zjištěno, že vyučující ve výuce ruského jazyka nejčastěji používají klasické metody jako, vysvětlování, práce s textem, či rozhovor. Je však vidět, že někteří se snaží alespoň občas do výuky vložit i metody aktivizující a komplexní, jako je brainstorming a metody heuristické.

14. SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY

Tištěné zdroje:

MAŇÁK, Josef a Vlastimil ŠVEC. *Výukové metody*. Brno: Paido - edice pedagogické literatury, 2003, 219 s. ISBN 8073150395.

PRŮCHA, Jan, Eliška WALTEROVÁ a Jiří MAREŠ. *Pedagogický slovník*. 3. rozšíř. a aktualiz. vyd. Praha: Portál, 2001, 322 s. ISBN 8071785792.

SKALKOVÁ, Jarmila. *Obecná didaktika*. Vyd. 1. Praha: ISV, 1999, 292 s. Pedagogika (ISV). ISBN 80-85866-33-1.

MOJŽÍŠEK, Lubomír. *Vyučovací metody*. 3. upravené vyd. Praha: Státní pedagogické nakladatelství, 1988, 344 s.

CHODĚRA, Radomír a Lumír RIES. *Výuka cizích jazyků na prahu nového století*. Vyd. 1. Ostrava: Ostravská univerzita, 1999, 163 s. ISBN 80-704-2157-6.

Elektronické zdroje:

[online]. [cit. 2015-03-17]. Dostupné z: <http://googleapps.cz/pro-skolstvi/>

HOLOTOVÁ, Věra. [online]. [cit. 2014-11-05]. Dostupné z: <http://clanky.rvp.cz/clanek/c/S/15137/otevrene-vyucovani-jako-jedna-z-modernich-metod.html/>

TOMÁŠ, Martin. [online]. [cit. 2014-11-04]. Dostupné z: <http://dielektrika.kvalitne.cz/metody.html>

SÁRKÖZI, Radek. [online]. [cit. 2014-11-06]. Dostupné z: <http://www.ctenarska-gramotnost.cz/projektove-vyucovani/pv-metody/metody-1>

Gymnázium Broumov: Osmileté a čtyřleté státní gymnázium. [online]. [cit. 2015-02-19]. Dostupné z: <http://www.gybroumov.cz/cs/>

Obchodní akademie Náchod. [online]. [cit. 2015-02-23]. Dostupné z: <http://www.oanachod.cz/>

Academia Mercurii: Soukromá střední škola rodinného typu. [online]. [cit. 2015-02-26]. Dostupné z: <http://www.academiamercurii.cz/>

Gymnázium a střední odborná škola Jaroměř. [online]. [cit. 2015-03-02]. Dostupné z: <http://www.goajaro.cz/>

Jiráskovo gymnázium. [online]. [cit. 2015-03-05]. Dostupné z: <http://www.gymnachod.cz/>

Metody cizojazyčné výuky [online]. [cit. 2015-04-02]. Dostupné z: <http://home.zcu.cz/~jalang/filling/issues/0001/c-hauslerova,novakova.html>

[online]. [cit. 2015-03-20]. Dostupné z: <http://googleapps.cz/pro-skolstvi/>

15. PŘÍLOHY

Seznam příloh

1. Dotazník pro žáky
2. Dotazník pro učitele

Dotazník pro žáky

Milý žáci,

jsem studentkou 3. ročníku na PdF UHK, kde studuji Ruský jazyk se zaměřením na vzdělávání a chtěla bych poprosit o vyplnění dotazníku. Cílem tohoto dotazníku je porovnání spokojenosti žáků s výukou RJ na středních školách na Náchodsku. Dotazník je anonymní a bude sloužit pro mou bakalářskou práci, která má název: „Porovnání metod ve výuce ruského jazyka na středních školách na Náchodsku“.

➤ Muž Žena

1. Co Tě vedlo k tomu, že sis vybral/a RJ jako cizí jazyk?

- rodiče z nabízených cizích jazyků mě nejvíce oslovilo RJ
 v budoucnu chci RJ studovat jiné:

2. Jaké didaktické pomůcky ve výuce RJ používáte? (může být více odpovědí)

☐ Mapa	☐ poslech
☐ PC (internet)	☐ filmy
☐ Interaktivní tabule	☐ obrázky
☐ Učebnice	☐ pracovní sešit
☐ Jiné:	

3. Jsi spokojený/á s využíváním didaktických pomůcek ve výuce RJ?

- ANO NE, používal/a bych více:

4. Vede Vás učitel k samostatnosti? (samostudium, samostatné vyhledávání na internetu,....)

☐ ANO	☐ NĚKDY
☐ NE	

5. Máte v hodinách dostatek prostoru pro konverzaci a pro vlastní projev?

- ANO, každou hodinu konverzuje
- NE, učitel by nám mohl dát větší prostor ke konverzaci

6. Co bys změnil/a na výuce? (otevřená otázka)

Dotazník pro učitele

Vážená paní učitelko, vážený pane učiteli,

jsem studentkou 3. ročníku na PdF UHK, kde studuji Ruský jazyk se zaměřením na vzdělávání a chtěla bych poprosit o vyplnění dotazníku. Cílem tohoto dotazníku je porovnání využití výukových metod v hodinách ruského jazyka. Dotazník je anonymní a bude sloužit pro mou bakalářskou práci, která má název: „Porovnání metod ve výuce ruského jazyka na středních školách na Náchodsku“.

K výuce ruského jazyka používám metody:	Každou hodinu	1x týdně	1x měsíčně	Nepoužíváme
Vysvětlování				
Vyprávění				
Práce s textem				
Rozhovor				
Práce s obrazem				
Napodobování				
Metody heuristické				
Didaktické hry				
Skupinová výuka				
Partnerská výuka				
Brainstorming				
Výuka podporovaná počítačem				